2024/1754

2024.6.24.

AZ EGYRÉSZRŐL AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS AZ EURÓPAI ATOMENERGIA-KÖZÖSSÉG, ÉS MÁSRÉSZRŐL NAGY-BRITANNIA ÉS ÉSZAK-ÍRORSZÁG EGYESÜLT KIRÁLYSÁGA KÖZÖTTI KERESKEDELMI ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS 8. CIKKE (1) BEKEZDÉSÉNEK P) PONTJÁVAL LÉTREHOZOTT, A SZOCIÁLIS BIZTONSÁGI RENDSZEREK KOORDINÁLÁSÁVAL FOGLALKOZÓ SZAKBIZOTTSÁG 1/2024 AJÁNLÁSA

(2024. június 5.)

a kereskedelmi és együttműködési megállapodáshoz csatolt, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló jegyzőkönyv (a jegyzőkönyv) végrehajtásával kapcsolatos, a jegyzőkönyv SSC.11. cikkének a kiküldött munkavállalókra és az illetékes államon kívül ideiglenesen munkát végző önálló vállalkozókra alkalmazandó jogszabályokra vonatkozó további útmutatásról [2024/1754]

A SZOCIÁLIS BIZTONSÁGI RENDSZEREK KOORDINÁLÁSÁVAL FOGLALKOZÓ SZAKBIZOTTSÁG,

tekintettel az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodásra ([1]) (a továbbiakban: a kereskedelmi és együttműködési megállapodás) és különösen a jegyzőkönyv SSC-7. mellékletének SSCI.74. cikkére,

tekintettel a jegyzőkönyv SSC.11. cikkére,

tekintettel a jegyzőkönyv SSC.14. cikkére, valamint a jegyzőkönyv SSC-7. mellékletének SSCI.5., SSCI.6. és SSCI.13–SSI.18. cikkére,

mivel:

(1) A kereskedelmi és együttműködési megállapodás 8. cikke (4) bekezdésének c) pontja értelmében a szociális biztonsági rendszerek koordinációjával foglalkozó szakbizottság (a továbbiakban: szakbizottság) felhatalmazással rendelkezik arra, hogy a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 10. cikkében megállapított feltételekkel összhangban ajánlásokat fogadjon el minden olyan kérdésben, amelynek tekintetében a megállapodás így rendelkezik.

(2) A jegyzőkönyv SSC-7. mellékletének SSCI.74. cikke értelmében a szakbizottság további útmutatásokat fogadhat el a jegyzőkönyv és az ahhoz csatolt SSC-7. melléklet végrehajtásáról.

(3) A jegyzőkönyv SSC.11. cikke (1) bekezdésének rendelkezései, amelyek a jegyzőkönyv SSC.10. cikke (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott általános szabály alóli kivételről rendelkeznek, különösen arra irányulnak, hogy a munkavállalók, a munkáltatók és a társadalombiztosítási intézmények számára elkerülhetők legyenek azok az adminisztratív bonyodalmak, amelyek a jegyzőkönyv SSC.10. cikke (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott általános szabály alkalmazásából származnának abban az esetben, amikor a munkavállalót kiküldő vállalkozás székhelye vagy üzletviteli helye szerinti államtól, illetve az önálló vállalkozó szokásos tevékenységének helye szerinti államtól eltérő államban történő foglalkoztatás rövid időtartamú.

(4) Ezért a jegyzőkönyv SSC.11. cikke (1) bekezdése a) pontja alkalmazásának első meghatározó feltétele a munkáltató és az általa foglalkoztatott munkavállaló közötti közvetlen kapcsolat megléte.

(5) A munkavállaló védelme, valamint a jogbiztonság, amelyre a munkavállaló és az az intézmény jogosult, amelynél az illető személy biztosított, teljeskörű garanciákat tesz szükségessé arra vonatkozóan, hogy a közvetlen kapcsolat a másik államban történő ideiglenes munkavégzés (kiküldetés) teljes időtartama alatt fennmaradjon.

(6) A jegyzőkönyv SSC.11. cikke (1) bekezdése a) pontja alkalmazásának második meghatározó feltétele a munkáltató és a székhelye szerinti tagállam közötti kapcsolat megléte. A másik államba történő kiküldetés lehetősége ezért kizárólag olyan vállalkozásokra korlátozódhat, amelyek szokásosan annak az államnak a területén folytatják üzleti tevékenységüket, amelynek a jogszabályai a kiküldött munkavállalóra alkalmazandóak maradnak; feltételezve következésképpen, hogy a fenti rendelkezések csak azokra a vállalkozásokra alkalmazandóak, amelyek a székhelyük szerinti állam területén szokásosan jelentős mértékű tevékenységet fejtenek ki.

([1]) HL L 149., 2021.4.30., 10. o.

(7) A foglalkoztatott személyek és az önálló vállalkozók számára – az esetenkénti értékelés sérelme nélkül – indikatív időszakokat kell meghatározni.

(8) A közvetlen kapcsolat fenntartása tovább nem garantálható, ha a kiküldött munkavállalót harmadik vállalkozás rendelkezésére bocsátják.

(9) Szükséges, hogy a kiküldetés teljes időtartama alatt – különösen a járulékfizetés és a közvetlen kapcsolat fenntartása tekintetében – minden olyan ellenőrzést el lehessen végezni, amely a fent említett rendelkezések jogtalan alkalmazásának megakadályozásához, valamint annak biztosításához szükséges, hogy az igazgatási szervek, a munkáltatók és a munkavállalók megfelelő tájékoztatásban részesüljenek.

(10) A munkavállalót és a munkáltatót megfelelően tájékoztatni kell azokról a feltételekről, amelyek mellett a kiküldött munkavállaló továbbra is a küldő ország jogszabályainak hatálya alá tartozhat.

(11) A jegyzőkönyv SSC.59. cikkének (5) bekezdésében meghatározott kölcsönös tájékoztatási és együttműködési kötelezettség a jegyzőkönyv SSC.11. cikke (1) bekezdésének végrehajtása céljából számos kötelezettséget ró az illetékes intézményekre.

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

1. A jegyzőkönyv SSC.11. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt rendelkezéseket arra a munkavállalóra kell alkalmazni, aki egy munkáltató alkalmazásában folytatott tevékenysége alapján valamely állam (a továbbiakban: küldő állam) jogszabályainak hatálya alá tartozik, és akit az adott munkáltató egy másik államba (a továbbiakban: foglalkoztatás szerinti állam) küld ki annak érdekében, hogy ott e munkáltató javára munkát végezzen.

   A munkát a küldő állam munkáltatója javára végzettnek kell tekinteni, ha megállapítást nyert, hogy ez a munkavégzés az adott munkáltató javára történik, és hogy továbbra is közvetlen kapcsolat áll fenn a munkavállaló és az őt kiküldő munkáltató között.

   Annak megállapítása érdekében, hogy továbbra is fennáll-e ilyen közvetlen kapcsolat, feltételezve következésképpen, hogy a munkavállaló továbbra is az őt kiküldő munkáltató irányítása alatt áll, számos tényezőt kell figyelembe venni, ideértve a munkaerő-felvételt érintő felelősséget, a munkaszerződést, (a küldő állambeli munkáltató és a foglalkoztatás szerinti állambeli vállalkozás között a munkavállalóknak szánt díjazásról szóló esetleges megállapodások sérelme nélkül) a javadalmazást, az elbocsátást, valamint a munkavégzés jellegének meghatározására vonatkozó jogkört.

   A jegyzőkönyv SSC-7. melléklete SSC.13. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában például az, hogy a munkavállaló legalább egy hónapig azon állam jogszabályainak hatálya alá tartozik, ahol a munkáltató székhelye van, úgy tekinthető, hogy a „közvetlenül a foglalkoztatás kezdetét megelőzően” kifejezéssel megfogalmazott kötelezettség teljesül. Rövidebb időszakok – minden egyéb érintett tényezőt figyelembe véve – esetenkénti értékelést tennének szükségessé.

   Amennyiben szükséges és kétség esetén, annak meghatározása érdekében, hogy valamely munkáltató szokásos jelleggel jelentős mértékű tevékenységet folytat-e a székhelye szerinti állam területén, ez utóbbi tagállam illetékes intézményének ellenőriznie kell az adott munkáltató által folytatott tevékenységekre jellemző valamennyi kritériumot, ideértve a vállalkozás székhelyének és ügyvezetésének helyét, a székhelye szerinti államban és a másik államban tevékenykedő adminisztratív személyzet létszámát, a kiküldött munkavállalók felvételének helyét és azt a helyet, ahol az ügyfelekkel kötött szerződések többsége létrejött, a vállalkozás által egyrészről a munkavállalóival, másrészről az ügyfeleivel kötött szerződésekre alkalmazandó jogot, az egyes érintett államokban kellően jellemző időszak során megvalósuló üzleti forgalmat, valamint a küldő államban teljesített szerződések számát. Ez nem kimerítő felsorolás, mivel a kritériumokat az egyes konkrét esetekhez kell igazítani, és figyelembe kell venni a vállalkozás székhelye szerinti államban folytatott tevékenységek jellegét.

2. a) „Határokon átnyúló távmunka”: bárhonnan végrehajtható tevékenység, amely a munkáltató telephelyén vagy üzlethelyiségében végezhető, és

   — amelyet a munkáltató telephelyétől vagy üzletviteli helyétől eltérő államban vagy államokban végeznek; és

— a munkáltató vagy a vállalkozás munkakörnyezetével, valamint az érdekelt felekkel/ügyfelekkel való kapcsolat fenntartását szolgáló információs technológián alapul, hogy a munkáltató – illetve önálló vállalkozók esetében az ügyfelek – által az alkalmazott számára megbízásba adott feladatokat teljesítsék.

b) A jegyzőkönyv SSC.11. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szereplő „az adott munkáltató által küldött” kifejezést azokra a munkavállalókra is alkalmazni kell, akik munkáltatójuk formális vagy informális beleegyezésével munkaidejük 100 %-ában ideiglenesen, alkalmanként, és nem a szokásos munkarend részeként, határokon átnyúló távmunkát végeznek munkáltatójuk nevében. Ilyen helyzetekben teljesülniük kell a jegyzőkönyv SSC.11. cikkében és a jegyzőkönyv SSC-7. mellékletének SSCI.13. cikkében a kiküldetés időszakára vonatkozóan meghatározott egyéb feltételeknek.

3. A jegyzőkönyv SSC-7. melléklete SSCI.13. cikke (3) bekezdésének alkalmazásában a személy letelepedése szerinti államban előírt követelmények teljesítésének értékelése olyan kritériumok alapján történik, mint például az irodahelyiségek használata, az adófizetés, a szakmai igazolvány és az adószám, illetve a kereskedelmi kamarai vagy szakmai testületekben való tagság. Például a tevékenység legalább két hónapon át történő folytatásával teljesülhet a következőképpen megfogalmazott követelmény: „egy bizonyos idő óta gyakorolnia kellett tevékenységét már az előtt a nap előtt, amikor a cikk rendelkezéseiből a számára fakadó előnyöket igénybe kívánja venni.” Rövidebb időszakok – minden egyéb érintett tényezőt figyelembe véve – esetenkénti értékelést tennének szükségessé.

4. a) Az ezen ajánlás 1. pontjában szereplő rendelkezések értelmében a jegyzőkönyv SSC.11. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt rendelkezéseket továbbra is alkalmazni kell a kiküldött munkavállalókra, ha a küldő állambeli vállalkozás által a foglalkoztatás szerinti államba kiküldött munkavállalót a foglalkoztatás szerinti államban lévő egy vagy több más vállalkozáshoz is kiküldik, amennyiben a munkavállaló továbbra is az őt kiküldő vállalkozás javára végzi tevékenységét. Különösen ez a helyzet állhat elő akkor, ha a vállalkozás a munkavállalót azért küldte ki valamelyik államba, hogy egymás után vagy egyidejűleg az ugyanazon államban elhelyezkedő két vagy több vállalkozásnál munkát végezzen. Az alapvető és döntő tényező az, hogy a munkavégzés továbbra is a kiküldő vállalkozás nevében történik.

Az egymást közvetlenül követő, különböző államokba való kiküldetési időszakok minden esetben a jegyzőkönyv SSC.11. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében új kiküldetési időszakoknak minősülnek.

b) A kiküldött munkavállaló által a foglalkoztatás szerinti állambeli vállalkozásnál folytatott tevékenységek bármely okból (szabadság, betegség, a kiküldő vállalkozásnál végzett képzés stb.) történő rövid megszakítása a jegyzőkönyv SSC.11. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében nem minősül a kiküldetési időszak megszakításának.

c) A munkavállaló kiküldetési időszakának lezárulását követően ugyanazon munkavállaló, ugyanazon vállalkozások és ugyanazon állam tekintetében újabb kiküldetési időszak addig nem engedélyezhető, amíg a korábbi kiküldetési időszak lejáratának napjától legalább két hónap el nem telt. Ettől az elvtől azonban bizonyos körülmények között eltérés engedélyezhető.

5. A jegyzőkönyv SSC.11. cikke (1) bekezdése a) pontjának rendelkezései nem alkalmazandók vagy hatályukat vesztik, különösen:

a) ha az a vállalkozás, amelyhez a munkavállalót kiküldték, a munkavállalót azon állam másik vállalkozásának rendelkezésére bocsátja, amelyben letelepedett;

b) ha a valamely államba kiküldött munkavállalót egy másik állambeli vállalkozás rendelkezésére bocsátják;

c) a munkavállalót egy államban olyan céllal veszik fel, hogy egy másik állambeli vállalkozás egy harmadik állambeli vállalkozáshoz küldje.

6. a) Azon állam illetékes intézményének, amely tagállam jogszabályainak hatálya alá az érintett személy a jegyzőkönyv SSC.11. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében továbbra is tartozik, az ezen ajánlásban előírt esetekben megfelelően tájékoztatnia kell a munkáltatót és az érintett munkavállalót azokról a feltételekről, amelyek mellett a kiküldött munkavállaló továbbra is a jogszabályainak hatálya alá tartozhat. A munkáltatót így tájékoztatni kell arról, hogy a kiküldetés teljes időtartama alatt ellenőrzésekre kerülhet sor, melyek célja, hogy az ellenőrzést végző intézmény megbizonyosodjon arról, hogy a szóban forgó időszak nem járt le. Ezek az ellenőrzések különösen a járulékok befizetésére és a közvetlen kapcsolat fenntartására vonatkozhatnak.

Azon állam illetékes intézményének, amelyben az érintett személy letelepedett, és amely tagállam jogszabályainak hatálya alá az önálló vállalkozó a jegyzőkönyv SSC.11. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében továbbra is tartozik, megfelelően tájékoztatnia kell az érintett önálló vállalkozót azokról a feltételekről, amelyek mellett továbbra is a jogszabályainak hatálya alá tartozhat. Az érintett személynek tehát a tevékenysége szerinti államban tájékoztatást kell kapnia az ideiglenes tevékenység folytatása alatti időszakban végezhető olyan ellenőrzések lehetőségéről, melyek célja, hogy az ellenőrzést végző intézmény megbizonyosodjon arról, hogy az adott tevékenységre alkalmazandó feltételek nem változtak. Az ilyen ellenőrzések különösen a járulékfizetéshez, valamint a letelepedése szerinti államban a tevékenysége folytatásához szükséges infrastruktúra fenntartásához kapcsolódhatnak.

b) Ezen túlmenően a kiküldött munkavállalónak és munkáltatójának tájékoztatnia kell a küldő állam illetékes intézményét a kiküldetés időszaka alatt bekövetkező bármely változásról, különösen a következőkről:

— arról, ha a kérelemben szereplő kiküldetésre végül nem került sor,

— arról, ha a tevékenységet az ezen ajánlás 4. pontjának b) alpontjában rögzítettől eltérő esetben megszakítják,

— arról, ha a kiküldött munkavállalót a munkáltatója a küldő államban másik vállalkozáshoz rendelte ki, különösen egyesülés vagy vállalkozás átruházása esetén.

c) A küldő állam illetékes intézményének – adott esetben és kérésre – tájékoztatnia kell a foglalkoztatás szerinti állam intézményét az ezen ajánlás 6. pontjának b) alpontjában említett információkról.

d) A küldő államnak és a foglalkoztatás szerinti állam illetékes intézményeinek együtt kell működniük a fent említett ellenőrzések végrehajtása során, valamint abban az esetben, ha kétség merül fel a jegyzőkönyv SSC.11. cikke (1) bekezdésének alkalmazhatóságát illetően.

7. Az illetékes intézményeknek értékelniük kell és nyomon kell követniük a jegyzőkönyv SSC.11. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozó helyzeteket. Az annak értékeléséhez használt kritériumokat, hogy egy munkavállaló a tevékenységét valamely állam területén szokásosan folytatja-e, hogy közvetlen kapcsolat áll-e fenn a vállalkozás és a munkavállaló között, vagy hogy egy önálló vállalkozó fenntartja-e a tevékenysége folytatásához valamely államban szükséges infrastruktúrát, ugyanolyan vagy hasonló helyzetekben következetesen és egyformán kell alkalmazni.

8. A szakbizottságnak a jegyzőkönyv SSC.11. cikke (1) bekezdésének végrehajtása céljából ösztönöznie kell az államok illetékes hatóságai közötti együttműködést, és elő kell segítenie a nyomonkövetési munkát, valamint az információk, a tapasztalatok és a bevált gyakorlat cseréjét a vállalkozások és a munkavállalók helyzetének értékeléséhez használt kritériumok megállapítása és osztályozása során, valamint a bevezetett ellenőrzési intézkedésekkel összefüggésben. E célból több lépésben – a közigazgatási hatóságok, a vállalkozások és a munkavállalók számára – további útmutatásokat dolgozhat ki a kiküldött munkavállalókra, valamint az önálló vállalkozóknak a letelepedésük szerinti államon kívül másodlagos tevékenysége folytatására vonatkozó helyes gyakorlatokról.

Kelt Brüsszelben, 2024. június 5-én.

a szociális biztonsági rendszerek koordinációjával foglalkozó szakbizottság nevében

a társelnökök

Jordi CURELL GOTOR

Ronan O'CONNOR